

Ting vedtagne Lønsatser, vilde det lægge Sten i Vejen for Lovforslaget, saa at det maa ske vanskelig kunde gennemføres. Som det nu foreligger, har det vakt store Forventninger hos adskillige Tjenestemænd, der har siddet — det tør jeg nok sige — i meget smaa tarvelige Kaar, og selv hos de bedre lønnede Tjenestemænd er der vakt store Forventninger, thi ogsaa de har maattet i høj Grad mangle den Opmuntring, som der for flere andre af Statens Tjenestemænd har været ved at faa Forbedringer af deres Lønninger. Det vilde være ret sørgeligt, hvis man ikke skulde være i Stand til at opfylde de Forventninger, der er vakte, og derved virkelig øve en moralsk Retfærdighedsgerning, som de har haft Krav paa længe og et i allerhøjeste Grad berettiget Krav. Jeg henstiller til det høje Ting saa vidt muligt at lade Sagen gaa hurtigt igennem, saa at den kan vedtages i denne Samling.

Ejsing: Det ærede 1ste Medlem for 5te Kreds (Kragh), som skulde have talt paa mit Partis Vegne i Dag, er blevet syg, og jeg har derfor faaet Ordre til med kort Varsel at sige noget ved denne Lejlighed.

For ikke mange Dage siden havde jeg fra denne Plads Lejlighed til at tale mod det stærke Raab om Kundskaber, som man krævede fra mange Sider overfor vor Folkeskoles Lærere og overfor Folkeskolen, Krav, som jeg mente vanskelig kunde opfyldes, uden at det vilde være til Skade for den Folkeskole, som jo har saa meget at betyde for os alle sammen. I Dag er her Tale om Videnskab og Kunst, og dér vil jeg sige er Talen om Kundskaber paa sin Plads, thi det er vi alle sammen vel vidende om, at det gælder om at have de allerdygtigste Kræfter paa de Lærestalter, hvor de Mænd, der skal gaa ud i ledende Stillinger omkring i Landet, skal have deres Uddannelse. Det gælder nemlig om, at disse Folk har en Uddannelse, som gør dem dygtige og gør dem til kundskabsrige Mennesker, saa at de virkelig kan være Ledere og Styrere, hvor de senere bliver sat hen; og jeg mener, at overfor de Folk, disse Lærere paa de øverste Pladser, maa vi ikke være knebne med Lønningerne, thi det har Betydning ikke alene for vort eget Land, men det kan ogsaa række ud over vort Lands Grænser, at Kunst og Videnskab staar paa et højt Trin her i Landet.

Ser vi paa de Lønninger, der nu er foreslaaede, er den højeste Løn for Professorer jo sat til 6,800 Kr., og det

mener jeg ikke, man kan sige noget til; det er ikke for stor en Løn, naar de Mennesker virkelig duer til det Arbejde, de er satte til. Der er neppe Tvivl om, at mange af dem, om de i deres yngre Aar var gaaet ud i praktiske Livsstillinger, vilde have kunnet opnaa større Lønninger, end de kan opnaa her ved at ofre sig for Kunst og Videnskab. Jeg maa dog gøre opmærksom paa, og det er ogsaa fremhævet i det andet Ting, at naar man er nøjedes med at sætte 6,800 Kr. som højeste Løn, altsaa har nedsat Grænsen fra det oprindelig foreslaaede, er det under Hensyn til, at mange af Professorerne har Bierhverv ved Siden af, har honorarlønnede Stillinger, og nogle af dem har Fribolig eller en Boliggodtgørelse i Stedet for. Det hjælper jo ogsaa.

Derimod er der et andet Forhold, som jeg har Lyst til at nævne, det er, hvorledes det gaar til med at udnævne de nye Professorer. Saaledes som det er sket hidtil, sker det paa den Maade — og det gælder for øvrigt ikke alene Professorer, men mange andre Embeds- og Bestillingsmænd —, at der paa Finanslovsforslaget kommer Forslag om at ansætte en Mand her eller der i de forskellige Administrationer. Er der ikke Mulighed for, at man kunde gaa til en 4—5-aarig Periode, saa at man kunde faa en samlet Overvejelse over, naar saadanne Folk skulde ansættes? Ved saaledes som nu at tage een hist og een her, een til een Tid og en anden til en anden Tid kommer Lovgivningsmagten let til at savne Overblik over, hvad der sker, og over den økonomiske Rækkevidde af disse Ansættelser; det betyder ogsaa noget økonomisk, at man sætter Folk op i højere Stillinger. Jeg kan nævne, at for nogle Aar siden blev der vedtaget en lille Lov om, at Lærerne ved Landbohøjskolen fremtidig skulde være Professorer; og det hed sig jo den Gang, at det var ganske gratis det hele. Nu ser vi i Dag, at det er ikke ganske gratis; thi nu kommer man med et Forslag om Lønninger for de Professorer derude akkurat i Lighed med de andre Professorer. Det finder jeg ganske i sin Orden, men det er altsaa kun et Eksempel paa, hvad der kan ske, naar man uden at have tænkt rigtigt paa Følgerne lader Folk rykke op eller ind i andre Stillinger. Ved tredie Behandling af Finanslovsforslaget i Aar er der fremkommet adskillige Forslag om Ansættelse af nye Professorer, og der er god Begrundelse derfor. Jeg er saaledes ganske